

Uttalelser fra landsmøtet

Innhold

En trygg og verdig alderdom må være en rettighet	1
Eldre skal med når beslutningene tas!	1
Ulovlig gebyr på fripoliser må betales tilbake!	2
Styrk TryggEst – vern sårbare voksne!	2
Lik rett til trygghetsalarm i hele landet.....	3

En trygg og verdig alderdom må være en rettighet

Pensjonistforbundets landsmøte krever at alle eldre skal ha en trygg og verdig alderdom. Trygghet i alderdommen er en grunnleggende del av velferdssamfunnet. Den dagen vi blir avhengige av hjelp fra andre, skal vi kunne stole på at fellesskapet stiller opp.

Når behov oppstår som følge av svekket helse, skal den enkelte og de pårørende være trygge på at den offentlige helse- og omsorgstjenesten stiller opp. Verken den som trenger hjelp eller pårørende skal måtte bekymre seg for om kommunen har råd, nok ansatte eller en sykehjemsplass tilgjengelig når behovet oppstår.

Det blir langt flere eldre over 80 år i årene fremover. De fleste vil klare seg godt, men flere vil også leve med demens, sammensatte sykdommer og omfattende behov for hjelp. Samtidig er helse- og omsorgstjenestene allerede under stort press i mange kommuner. Utbyggingen må starte nå. Det tar tid å planlegge og bygge nye sykehjems- og omsorgsplasser og å utdanne nok kvalifisert helsepersonell. Om få år vil behovet være betydelig større enn i dag, og nødvendige investeringer kan ikke utsettes. Kommunene må sikres en økonomi som gjør dem i stand til å møte utviklingen og sørge for at de ansatte har nok tid til nødvendig hjelp, pleie og stell.

Det har kommet frem alvorlige historier om eldre som ikke får den omsorgen de trenger. Eldre mennesker skal ikke bli liggende uten nødvendig stell, vente urimelig lenge på hjelp eller oppleve at grunnleggende behov ikke blir ivaretatt. Slike historier viser hvor alvorlige konsekvensene kan bli når tjenestene ikke strekker til.

Pensjonistforbundet krever at eldreomsorgen bygges ut i takt med behovene, slik at alle får nødvendig helsehjelp, verdig omsorg, pleie og stell når de trenger det.

Eldre skal med når beslutningene tas!

Pensjonistforbundets landsmøte krever større deltakelse og mer reell innflytelse for eldre i samfunnet. Ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2027 må partiene sørge for at flere eldre får plass på valglisterne, også på valgbare plasser.

Antallet eldre øker hvert år og utgjør en stadig større del av befolkningen. Likevel er eldre fortsatt underrepresentert i folkevalgte organer og andre arenaer der beslutninger tas. Når en så stor del av befolkningen har for liten innflytelse, svekker det demokratiet.

Lokalvalget i 2027 blir viktig for eldre over hele landet. Kommunene bestemmer over mange av tjenestene og tilbudene som har størst betydning i eldres hverdag. Da må eldre også være representert når beslutningene tas. Partiene må nominere eldre kandidater og gi dem reelle muligheter til å bli valgt. Flere eldre må også selv ta ansvar og stille til valg.

Eldrekraften bidrar hver dag med erfaring, kompetanse og innsats i arbeidsliv, familier, frivillighet og lokalsamfunn over hele landet. Mange står lenger i arbeid og stiller opp som pårørende og frivillige. Samfunnet vil i årene framover bli enda mer avhengig av at eldre bidrar på ulike samfunnsområder. Denne innsatsen bør også gjenspeiles i representasjonen og innflytelsen.

Eldre skal ha en tydelig stemme i kommunestyre og fylkesting etter valget i 2027. Pensjonistforbundet krever flere eldre på valgbare plasser.

Ulovlig gebyr på fripoliser må betales tilbake!

Pensjonistforbundet avdekket for snart fire år siden at Storebrand i en tiårsperiode hadde belastet fripolisekundene med et ulovlig gebyr på kundenes tilleggsavsetninger. Vi varslet myndighetene, og Finanstilsynet slo fast at gebyret ikke var tillatt. Saken er oversendt til Finanstilsynsklagenemnda og har ligget til behandling i over et år. Storebrand har fremdeles ikke betalt pengene tilbake.

Denne saken viser hvor utsatt fripolisekundene er. Fripoliser er kompliserte produkter, men for mange er de også pensjonen de skal leve av. Når et selskap kan ta litt fra mange kunder, år etter år, uten at noen oppdager det, er det et alvorlig tillitsbrudd. I denne saken dreier det seg samlet om rundt en halv milliard kroner. Samtidig har mange fripoliser over tid hatt svak regulering, slik at pensjonene taper kjøpekraft.

Landsmøtet i Pensjonistforbundet krever at Storebrand betaler tilbake hele beløpet til de berørte fripolisekundene, med renter. Dersom pengene ikke blir tilbakebetalt, vil Pensjonistforbundet vurdere å politianmelde saken. Det må få konsekvenser når et finansselskap tar penger fra kundene i strid med loven.

Styrk TryggEst – vern sårbare voksne!

Pensjonistforbundets landsmøte uttrykker sterk bekymring for den kritiske situasjonen for TryggEst, den nasjonale modellen for å forebygge, avdekke og håndtere vold, overgrep og omsorgssvikt mot voksne i sårbare livssituasjoner. Flere tusen mennesker har allerede fått hjelp gjennom ordningen, og stadig flere kommuner ønsker å ta modellen i bruk. Samtidig har ressursene til TryggEst ikke holdt tritt med veksten, og vi har fått meldinger om at flere kommuner som ønsker å arbeide med kompetanseheving om vold og overgrep, har fått avslag på søknadene om tilskudd grunnet lite midler.

Landsmøtet mener at beskyttelse mot vold og overgrep er en grunnleggende rettighet for alle voksne som trenger særlig vern. Det er uakseptabelt at en så viktig satsing står i fare for å svekkes som følge av manglende finansiering og utilstrekkelig rammevilkår.

Pensjonistforbundets landsmøte oppfordrer regjeringen og Stortinget til å:

- Sikre øremerkede midler til TryggEst i statsbudsjettet for 2027.
- Sørge for samsvar mellom veksten i antall TryggEst -kommuner og de økonomiske ressursene som stilles til rådighet.
- Styrke kapasiteten i Bufdir slik at kommuner som ønsker å etablere TryggEst får nødvendig bistand og kompetanseoverføring.
- Utrede et sterkere lovgrunnlag og bedre statistikk for å styrke arbeidet mot vold og overgrep mot sårbare voksne.

Lik rett til trygghetsalarm i hele landet

Trygghetsalarm er avgjørende for at mange eldre kan føle seg trygge og bo hjemme lenger. Likevel ser vi store forskjeller mellom kommunene, både i hva innbyggerne må betale og hvilken informasjon de får om rettighetene sine. Ulik praksis har fått statsforvalterne i Agder, Rogaland og Møre og Romsdal til å presisere regelverket overfor kommunene. Når trygghetsalarmen erstatter nødvendig tilsyn, trygghet, helsehjelp eller hjelp til personlig stell og egenomsorg, skal den være gratis. Kun når alarmen gis som praktisk bistand uten at det gjelder personlig stell eller egenomsorg, kan kommunen kreve egenandel. Dette vurderes av flere statsforvaltere som aktuelt kun i få tilfeller.

Det er også avdekket at kommuner gir mangelfull eller feil informasjon om når innbyggerne har krav på alarmen gratis. Innbyggerne må få tydelig informasjon om hvilke rettigheter de har, og kommunene må praktisere regelverket likt. De som har betalt for alarmer som skulle vært gratis må få dette tilbakebetalt!

Pensjonistforbundets landsmøte krever at alle kommuner:

- Evaluerer tildelingspraksisen og sørger for at den er i tråd med regelverket.
- Sikrer at ingen betaler urettmessig for tjenesten.
- Betaler tilbake til dem som har betalt for en alarm som skulle vært gratis.
- Sørger for tydelig og korrekt informasjon til innbyggerne.